

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 7PP/12/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6124010218
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Barbora Hollá Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2024:6124010218.1

Uznesenie

5 7PP/12/2024

Okresný súd Banská Bystrica samosudcom JUDr. Barborou Hollou Sopkovou na verejnom zasadnutí konanom dňa 16. 04. 2024 o žiadosti odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, takto

rozhodol:

5 7PP/12/2024

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona sa žiadosť odsúdeného A. B., nar. XX. XX. XXXX v Trebišove, trvale bydliskom Mesto Trebišov, t. č. v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 7T/117/2018 zo dňa 07. 03. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/36/2019 zo dňa 30. 05. 2019 v trvaní 5 (piatich) rokov a 6 (šiestich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/36/2018 zo dňa 21. 06. 2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/36/2018 zo dňa 03. 10. 2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia, z a m i e t a.

odôvodnenie:

4 7PP/12/2024

Žiadosťou doručenou súdu dňa 29. 02. 2024 žiadal odsúdený o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody tvrdiac, že spĺňa zákonom stanovené podmienky. Vo výkone trestu je pracovne zaradený. Hlboko ľutuje svoje konanie, ktorého sa dopustil, a do budúcnosti už takto nechce žiť. Nájde si prácu a bude žiť plnohodnotný život, venovať sa svojim blízkym a vynahradiť im tento zbytočne strávený čas v ústave.

Ústav na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde odsúdený v súčasnosti vykonáva trest odňatia slobody, zaslal súdu hodnotenie, z ktorého vyplýva, že odsúdený bol dodaný zo slobody predvedením dňa 29. 06. 2018 do Ústavu na výkon väzby a Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Košice. Počas pobytu neboli v jeho správaní, vystupovaní ako aj dodržiavaní právnych noriem a predpisov platiacich vo výkone trestu zaznamenané žiadne nedostatky. Dňa 11.

06. 2019 bol premiestnený na ďalší výkon trestu do Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Banská Bystrica – Kráľová, kde bol umiestnený v ubytovni v rámci „B“ diferenciacnej skupiny. Adaptácia na podmienky výkonu trestu sa zaobišla bez problémov. Celkové správanie a vystupovanie bolo doposiaľ na požadovanej úrovni. Príkazy a pokyny plnil. V pedagogickej dokumentácii odsúdeného sú však zaznamenané aj nedostatky a previnenia voči dodržiavaniu zákona a ústavného poriadku, ktoré neboli závažného charakteru (porušil zákaz hrať hazardné hry, nedovoleným spôsobom sa kontaktoval s iným odsúdeným cez okno ubytovne; nedôsledne si plnil určené pracovné povinnosti v rámci všeobecného rozvoja osobnosti; nerešpektoval organizovaný nástup odsúdených na výdaj stravy). V interpersonálnej oblasti vo vzťahu k spoluodsúdeným sa správa slušne, konfliktným situáciám sa snaží predchádzať. V súčasnosti sa neevduje žiadny disciplinárny trest, disciplinárne odmenený je celkovo osemkrát. Voľný čas sa snaží využívať pomerne aktívne a zmysluplne. Je pracovne zaradený. Na pracovisku „Zedko“ patril k lepšiemu priemeru. Do práce nastupuje pravidelne, negatíva v pracovnej oblasti neboli zaznamenané. Odsúdený má vybudované dostatočné pracovné návyky a o prácu prejavuje záujem. Sociálny kontakt udržuje najmä s primárnou rodinou vo forme korešpondencie, telefonovania a videonávštev. Príbuzní odsúdeného podporujú, vzťahy v rodine sa javia ako dobré a pozitívne. Resocializačná prognóza je nepriaznivá, riziko recidívy trestnej činnosti je vysoké, postoj k trestnej činnosti je nekritický. Vzhľadom na nekritický postoj k trestnej činnosti a vysoké riziko recidívy sa neodporúča jeho žiadosti vyhovieť.

Súd vo veci podmieneného prepustenia určil termín verejného zasadnutia, na ktorom vykonal dokazovanie prečítaním listinných dôkazov a vypočul aj odsúdeného formou videokonferencie, s čím odsúdený výslovne vyjadril svoj súhlas pred jeho výsluchom na verejnom zasadnutí.

Odsúdený na verejnom zasadnutí uviedol, že nerozumie, prečo nebol ústavom odporúčaný na prepustenie, keď sa snaží, nie sú s ním problémy. Chce dostať šancu, snaží sa od začiatku, pomáhajú mu rodičia, ktorým chce pomáhať.

Zástupca ústavu na výkon trestu odňatia slobody uviedol, že od vypracovania hodnotenia k zmenám nedošlo, zotrval na záveroch hodnotenia.

Prokurátor navrhol žiadosť odsúdeného zamietnuť, pretože odsúdený sa opakovane dopúšťal trestnej činnosti a hoci dodržiava ústavný poriadok, neodporúča sa prepustiť. Má za to, že nespĺňa podmienky na podmienené prepustenie.

Podľa § 415 ods. 1 Trestného poriadku o podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody rozhoduje súd na návrh prokurátora, riaditeľa ústavu na výkon väzby alebo riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody, v ktorom sa trest vykonáva, záujmového združenia občanov alebo na návrh odsúdeného na verejnom zasadnutí. Ak bol návrh odsúdeného o podmienené prepustenie zamietnutý, môže ho odsúdený opakovať až po uplynutí jedného roka od zamietnutia okrem prípadu, že návrh bol zamietnutý len preto, že ho odsúdený podal predčasne.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b) Trestného zákona súd môže odsúdeného podmienenčne prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieneného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieneného trestu odňatia slobody.

Z vyššie uvedených zákonných ustanovení vyplýva, že predpokladom podmieneného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody je kumulatívne splnenie troch podmienok, a to, že odsúdený vykonal už potrebnú časť z výmery všetkých uložených a nariadených trestov odňatia slobody, vo výkone trestu plnením svojich povinností a správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, t. j. že neexistuje pre spoločnosť príliš veľké riziko jeho recidívy. Citované ustanovenia vyjadrujú predovšetkým požiadavku pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá je nevyhnutným predpokladom pre podmienené prepustenie a musí pritom vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov, s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený aktuálne vykonáva trest odňatia slobody, ktorý mu bol postupne uložený rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 7T/117/2018 zo dňa 07. 03. 2019 v spojení s uznesením Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6To/36/2019 zo dňa 30. 05. 2019 v trvaní 5 (piatich) rokov a 6 (šiestich) mesiacov a rozsudkom Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/36/2018 zo dňa 21. 06. 2018 v spojení s uznesením Okresného súdu Trebišov sp. zn. 3T/36/2018 zo dňa 03. 10. 2019 o neosvedčení sa v skúšobnej dobe a nariadení výkonu trestu odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia

V odpise registra trestov má odsúdený evidovaných desať odsúdení, prvé z roku 2008, pričom odsúdený najprv páchal majetkovú trestnú činnosť, neskôr sa opakovane dopustil trestného činu porušovania domovej slobody, raz trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia, neskôr sa opakovane dopúšťal trestných činov proti verejného poriadku. Aktuálne vykonáva trest odňatia slobody za zločin obmedzovania osobnej slobody a zločin sexuálneho zneužívania, za ktorý mu bol pôvodne uložený podmienený trest odňatia slobody, počas skúšobnej doby ktorého sa dopustil ďalšej trestnej činnosti (násilnej trestnej činnosti). Odsúdenému bol už ako mladistvému uložený podmienený trest odňatia slobody, z ktorého sa síce osvedčil, no už o necelý rok neskôr bol znova ako mladistvý uznaný vinným a bol mu už uložený nepodmienečný trest odňatia slobody, následne mu bol nepodmienečný trest odňatia slobody ešte dva razy. Vo Veľkej Británii sa celkom tri razy dopustil trestného činu proti verejného poriadku, za čo mu bol vždy uložený peňažný trest. Neskôr na území Slovenska sa ešte dopustil sexuálnej a násilnej trestnej činnosti.

Dopustil sa aj dvoch priestupkov, kedy prechádzal cez dráhu mimo určeného priestoru priechodu alebo priecestia a úmyselne narušil občianske spolunažívanie. V obidvoch razoch mu bola uložená pokuta.

Odsúdený nie je prvotrestanec, opakovane sa dopúšťa protiprávneho konania, v podstate iným spôsobom života zrejme nedokáže žiť, keďže bol od roku 2008 pravidelne až do roku 2011 potrestaný, neskôr bol trikrát potrestaný v roku 2015 a naposledy v rokoch 2018 a 2019, kedy sa v roku 2016 a 2018 dopustil ešte aj priestupkov.

V podmienkach ústavu na výkon trestu odňatia slobody je síce pracovne zaradený a aj má uložené disciplinárne odmeny, no na druhej strane sú evidované aj negatívne poznatky, kedy porušoval základné pravidlá výkonu trestu, dokonca raz si nedôsledne plnil určené pracovné povinnosti v rámci všeobecného rozvoja osobnosti. Ani odmeny, pracovné zaradenie a ani kontakt s primárnou rodinou však neprinútili odsúdeného zamyslieť sa na svojím protiprávnym konaním a svojou trestnou minulosťou. V žiadosti o prepustenie formálne deklaroval ľútosť, no už na verejnom zasadnutí nesúhlas s negatívnym hodnotením ústavu, pričom už o ľúlosti nad svojím konaním nehovoril. Neuviedol žiadne okolnosti, z ktorých by bolo možné usúdiť, že sa odsúdený napravil, že prijal zodpovednosť za svoje konanie a že v budúcnosti sa takého konania nedopustí. Odsúdený nemá kritický postoj k trestnej činnosti, nemá pocit, že jeho konanie bolo nielen nesprávne, ale aj protiprávne.

Odsúdený má len 31 rokov, no už bol desaťkrát súdom potrestaný. Nevyužil čas vo výkone trestu odňatia slobody, aby sa skutočne napravil. Nielen, že ho od páchania trestnej činnosti neodradilo uloženie alternatívneho trestu, ale ani podmieneného trestu odňatia slobody. Neodradil ho ani opakovaný výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody.

Nepodmienečný trest odsúdený vykonáva nedostatočným participovaním na programe zaobchádzania, pretože nemá dojem, že konanie, ktorého sa dopustil je trestné. Ani v žiadosti, ani na verejnom zasadnutí odsúdený neuviedol svoju predstavu o spôsobe vedenia riadneho života. Neprezentoval zmenu svojej osoby, neprezentoval nápravu či zmenu hodnôt.

Pre podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa vyžaduje predovšetkým požiadavka pozitívnej prognózy budúceho správania sa odsúdeného, ktorá musí vyplývať zo zhodnotenia polepšenia odsúdeného, pričom očakávanie, že odsúdený po podmienenom prepustení povedie riadny život, musí byť dôvodné a založené na všestrannom zhodnotení jeho osobnosti, možnosti jeho nápravy a osobných pomerov s prihliadnutím na účel trestu.

Odsúdený síce splnil formálnu podmienku, kedy už vykonal dve tretiny trestu potrebné pre podmienené prepustenie. Z hodnotenia ústavu vyplýva, že odsúdený vo výkone trestu odňatia slobody nepreukázal splnenie podmienok na podmienené prepustenie. K spáchanej trestnej činnosti sa nestavia kriticky,

je pasívny vo vzťahu k prijatiu zodpovednosti. Ani tretia podmienka na podmienené prepustenie u odsúdeného nie je naplnená. Za celú dobu výkonu trestu odňatia slobody má síce evidované odmeny (raz v roku 2019, po dve v roku 2020, 2021, 2022 a jednu v roku 2023), no tie len preukazujú, že si riadne plní predovšetkým pracovné povinnosti. Za rozvoj osobnosti mu naposledy bola udelená odmena naposledy vo februári v roku 2020. Má rád koncerty, športové súťaže a kvízy, no nezaujíma sa o prednáškovú činnosť zameranú na predchádzanie trestnej činnosti, na získavanie sociálnych zručností, na predchádzanie závislosti.

Odsúdený nemá motiváciu napraviť sa. Páchal opakovane trestnú činnosť. Nerešpektuje ani bežné spoločenské normy, kedy sa dopúšťa priestupkov. Z uvedeného súd nemal za preukázané, že odsúdený sa doteraz vykonaným trestom napravil, že sa zmenil. Nezaujíma sa o predchádzanie trestnej činnosti, neuviedol žiadny dôvod, ktorý by preukazoval, že sa jeho postoj k trestnej činnosti zmenil, resp. že by si uvedomil nepriaznivé dôsledky doterajšej trestnej činnosti.

Po vykonaní dokazovania teda vyplynulo, že existuje značná obava, že predčasné ukončenie, resp. prerušenie výkonu trestu by mal za následok nenaplnenie účelu trestu tak, ako to predpokladá zákon a prevýchovná funkcia trestu by bola vážne narušená. Kriminálna a aj iná protiprávna (priestupková) minulosť odsúdeného a početnosť takej činnosti, zakladajú tiež dôvodnosť obavy, že by sa odsúdený po podmienenom prepustení mohol dopustiť ďalšej protiprávnej činnosti.

Súdu je, samozrejme, známy nález Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 36/2022 zo dňa 24. 05. 2022, v ktorom je, okrem iného, deklarované, že posúdenie predpokladu riadneho vedenia života v budúcnosti nemôže predstavovať mechanický odkaz na predchádzajúcu kriminálnu minulosť, avšak v konkrétnom prípade je nutné na kriminálnu minulosť odsúdeného prihliadnuť. Napriek svojmu veku má odsúdený v registri trestov desať záznamov (aj za násilnú trestnú činnosť) a dopustil sa dvoch priestupkov. K páchaní protiprávnej činnosti sa teda opakovane vracia a aj vzhľadom na osobu odsúdeného a postoj k páchanej trestnej činnosti je dôvodný predpoklad, že by tomu tak bolo i v prípade podmieneného prepustenia na slobodu.

Odsúdený má právo žiadať o podmienené prepustenie, avšak na podmienené prepustenie nemá nárok. Podmienené prepustenie predstavuje výnimočnú výhodu pre odsúdeného, ktorý za splnenia podmienok zvyšok trestu nemusí vykonať v ústave. Podmienené prepustenie nie je pravidlom. Odsúdený musí spĺňať všetky tri vyššie uvedené podmienky na to, aby súd rozhodol v jeho prospech a podmienené ho prepustil z výkonu trestu odňatia slobody. Vzhľadom na uvedené, i napriek tomu, že odsúdený spĺňa formálnu podmienku (vykonanie potrebnej časti z výmery trestu) pre podmienené prepustenie, k naplneniu druhej ani tretej podmienky u odsúdeného nedošlo, keďže prevýchovný účel trestu sa u odsúdeného celkom nenapĺňa a s prihliadnutím na jeho predchádzajúcu kriminálnu minulosť nie je možné očakávať, že po podmienenom prepustení povedie riadny život.

Súd považuje vykonanie trestu odňatia slobody odsúdeným v celej jeho výmere za odôvodnené z hľadiska dosiahnutia účelu trestu, a preto návrh odsúdeného na podmienené prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody zamietol.

Poučenie:

4 7PP/12/2024

Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú možno podať do troch pracovných dní od vyhlásenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici. Sťažnosť má odkladný účinok.